

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศชุมชนที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของชนเผ่าม้ง : กรณีศึกษาบ้านคอยด้ว ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน นายวิญญู อินน้อย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุนทรเกษม ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย เปรมจิตต์ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มีการตั้งวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่แรก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และการจัดการระบบนิเวศชุมชน ประการที่สอง เพื่อศึกษาพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศชุมชนของชาวเผ่าม้ง ประการที่สาม เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศชุมชน มีผลกระทบต่อระบบความสัมพันธ์ทางสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเผ่าม้ง

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การสุ่มตัวอย่างใช้แบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 40 ราย การเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บจากแหล่งข้อมูล คือ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้นำมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ อภิปรายผลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และใช้ตารางประกอบอภิปรายผล เพื่อหาความเชื่อมโยงของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ตามอารยธรรมทางตะวันตก การขยายความเจริญลงสู่ชนบท มุ่งเน้นการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น การติดต่อสื่อสารสามารถติดต่อกันทุกมุมโลก สื่อทางวิทยุและโทรทัศน์ มุ่งเน้นการบริโภคนิยม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมกับชุมชนอื่นมากขึ้น เกิดการแย่งชิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งในและนอกชุมชน สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศชุมชน สิ่งมีชีวิตที่อาศัยในระบบนิเวศวิทยาเกิดการเคลื่อนไหวปรับโครงสร้างให้เกิดความสมดุลเพื่อความอยู่รอด ในหมู่บ้านคอยตัวเกิดปัญหาเช่นเดียวกับสังคมอื่นๆ เมื่อระบบนิเวศชุมชนเปลี่ยนแปลง ประชาชนชุมชนเผ่าม้งมีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทำให้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่หลังการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะทั้งด้านที่ดีขึ้นและเลวลง

ผลการศึกษานี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อระบบคิด การที่จะเข้าไปจัดการเกี่ยวกับโครงการในชุมชนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด การปฏิบัติ และรับรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน พร้อมทั้งวางแผนรองรับกับปัญหานั้นต่อไป

Independent Study Title Impacts of Ecological Community Adaptation on Social Relation Among the Hmong: A Case Study of Ban Doi Tio, Tambon Sriphum, Amphoe Tha Wang Pha, Changwat Nan

Author Mr. Vinyu Innoi

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee

Asst. Prof. Suthep Soonthornpasach	Chairman
Assoc. Prof. Sommai Premchit	Member
Assoc. Prof. Suvit Rungvisai	Member

Abstract

This study has three main objectives as follows:

1. To study the foundation of Culture, beliefs, and community ecology management of the Hmong.
2. To study economic, political and social developments which have impacts on community ecological changes of the Homong.
3. To study the impacts resulting from community ecological changes on the Hmong's social relation and their lifestyles.

This study is conducted through qualitative approach with 40 purposive samplings. Data of the study are collected from the 2 sources: 1) primary source and 2) secondary source. In making data analysis, the data are classified into categories. Then they are interpreted and described with illustration of the tables in order to find out the impacts happened to the community.

The study revealed that political, economic and social development is based on Western patterns. The development extended to rural areas is absolutely aimed

at economic growth. Good transportation, global communication network, radio and television are all consumerism-oriented, bringing about rapid cultural changes to rural community. As a result, there is a competitive struggle for using natural resources both inside and outside community, which has led to community ecosystem changes. Thus, living beings in such ecosystem have to adjust themselves for their survival. In exactly the same way, Doi Tio village is now facing the similar problem as any other societies. When community ecosystem changed, the Hmong have adapted themselves to such changes, thereby their lifestyles changed to be good as well as bad.

It is hoped that results of this study will be useful to the interested and the agency concerned, especially in understanding the basic elements, which have some influence on community thinking system. Any project designated for community should allow the community concerned to participate in making decision, operation, and comprehension of its impacts on the community, including preparation of a plan to combat the forthcoming problem.